

Til lovforslag nr. L 21

Folketinget 2013-14

Betænkning afgivet af Kulturdvalget den 00. december 2013

3. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om folkehøjskoler

[af kulturministeren (Marianne Jelved)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget. Kulturministeren har stillet ændringsforslag nr. 2, 4 og 5 til lovforslaget, og Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 3.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 2. oktober 2013 og var til 1. behandling den 8. oktober 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kulturdvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og kulturministeren sendte den 18. juni 2013 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2012-13, KUU alm. del - bilag 211. Den 3. oktober 2013 sendte kulturministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til kulturministeren og 1 spørgsmål til ministeren for by, bolig og landdistrikter til skriftlig besvarelse, som disse har besvaret.

Herudover er der omdelt spørgsmål og svar vedrørende folkehøjskoler som har været omdelt på ULØ og KUU alm. del samt svar på § 20 spm. 749 fra december 2012.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

◇

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er fortsat bekymrede for, om lovændringerne vil give mulighed for, at ekstreme foreninger vil få lettere ved at åbne højskole, selv om ministeren i svar 1 skriver, at der i loven er tilstrækkelige værn mod oprettelsen af højskoler, der ikke lever op til lovens formål og hensigt.

Dansk Folkeparti mener endvidere, at lovforslagets § 14, stk. 5, skal strammes op, og det er ærgerligt, at ministeren ikke har fundet anledning til dette, når nu loven skulle ændres. Heri fremgår det, at et højskolekursus skal have et flertal af danske statsborgere eller elever, der kan sidestilles hermed. Sidstnævnte er ifølge lovbemærkningerne elever, 1) der tilhører det danske mindretal i Sydslesvig, 2) har tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark, 3) er statsborgere i de øvrige nordiske lande (og kan godtgøre at have haft ubrudt og lovlig bopæl i Danmark i mindst to år op til kursets begyndelse), 4) er omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven), 5) er statsborger i et andet EU- eller EØS-land, (og er omfattet af forordning 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen eller af direktiv 2004/38 om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, artikel 7, 16 og 17).

Ministeren har i svar 2 bekræftet, at højskolekurser i praksis kan have deltagelse af elever, »hvor flertallet af eleverne er personer, der kan sidestilles med danske statsborgere, og hvor resten af eleverne kan være ikke-danske statsborgere, der ikke kan sidestilles med danske statsborgere«. Med andre ord kan højskolerne gennemføre al deres undervisning med udlændinge og samtidig få statsstøtte til det. Ministeren henviser til EU-retten, som også her underminerer dansk su-

verænitet, hvilket Dansk Folkeparti er stærkt utilfreds med. Derved udvider loven ganske betragteligt højskolernes virke. Allerede i dag udgør elever, der kan sidestilles med danske statsborgere, og udlændinge op imod 1/6 af kursisterne på højskolerne, og en betragtelig del af disse får endda dækket deres kursusudgifter helt eller delvist. Med ændringen af loven, der gør det lettere at åbne højskole, kan man forvente en stigning af udenlandske højskolekursister på danske højskoler.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 10

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af <>:

1) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 4. Kulturministeren kan dispensere fra kravet i § 3, stk. 1, nr. 4, om, at en kombineret institution efter stk. 1 og 2 hovedsagelig skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed.«

[Dispensationsmulighed]

Af *kulturministeren*, tiltrådt af <>:

2) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 4. Kulturministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra kravet i § 3, stk. 1, nr. 4, om, at en kombineret institution efter stk. 1 og 2 hovedsagelig skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed.«

[Dispensationsmulighed]

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af <>:

Til § 13

3) Stk. 3 affattes således:

»Mindst halvdelen af undervisningen for den enkelte elev skal være af bred almen karakter.«

[Ingen minimumskrav for elever med over 28 ugentlige timer]

Af *kulturministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 40

4) Nr. 8 affattes således:

»8. I § 2, stk. 1, 1. pkt., ændres »efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« til: »en skole,« og »skolerne« ændres til: »skolen.«

[Konsekvens af forslag til lov om folkehøjskoler]

5) Efter nr. 23 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 12 b, stk. 1, 3. pkt., indsættes efter »kombinationen«: »jf. dog § 10, stk. 4, i lov om folkehøjskoler.«

[Konsekvens af ændringsforslagets nr. 2]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget gives der mulighed for, at alle skoler omfattet af loven kan søge om dispensation fra kravet om, at kombinerede institutioner skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, således at der kan oprettes en særskilt højskoleafdeling.

Formålet med forslaget er at muliggøre drift af en tidsvarende, effektiv undervisning og skoleorganisering. Der ønskes med forslaget på ingen måde sager af tilsvarende karakter som Tvind imperiet i 1990'erne, hvilket naturligvis skal sikres i forbindelse med, at der bevilges dispensation.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget gives kulturministeren adgang til i særlige tilfælde at dispensere fra kravet i lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 4, om, at en kombineret institution hovedsagelig skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed.

Formålet med forslaget er, at gøre det muligt at nyttiggøre allerede eksisterende bygninger i landdistrikter eller i byområder, der er beliggende længere væk fra de større byer, til kombinerede institutioner efter lovforslagets § 10, stk. 1 og 2.

Med forslaget gives kulturministeren mulighed for at godkende, at en kombineret institution kan bestå af en højskoleafdeling, der ikke er geografisk og bygningsmæssigt forbundet med en afdeling, der varetager skole- og undervisningsvirksomhed som en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole. En sådan godkendelse forudsætter, at hver af de to afdelinger råder over egnede og tilstrækkelige elevværelser, lærerboliger, kostforplejnings- og opholdsarealer, samt at hver afdeling hovedsagelig udgør en geografisk og bygningsmæssig enhed, og at aktiviteterne, herunder overnatning, finder sted i den afdeling, der er godkendt her til.

Godkendelsen forudsætter endvidere, at den afdeling, der varetager skole- og undervisningsvirksomhed som en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole, råder over egnede og tilstrækkelige undervisningslokaler og udstyr inden for den geografiske og bygningsmæssige enhed, mens en del af de undervisningslokaler, der tilhører højskoleafdelingens kernefaciliteter, befinder sig på den anden afdeling, at disse undervisningslokaler er pladskrævende eller beko-stelige at opføre, og at de ligger i geografisk nærhed af højskoleafdelingen, så der er tale om en rimelig gåafstand, og således at eleverne kan opleve den kombinerede institution som en samlet enhed.

Til nr. 3

Ændringsforslaget indebærer, at der ikke stilles minimumskrav om andelen af undervisning af almen karakter for elever med over 28 ugentlige timer.

Til nr. 4

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget om en særskilt lov om folkehøjskoler.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget om indføjelser af § 10, stk. 4, i forslaget om lov om folkehøjskoler.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og

havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

Flemming Møller Mortensen (S) fmd. Jan Johansen (S) Benny Engelbrecht (S) Leif Lahn Jensen (S) Troels Ravn (S)

Mogens Jensen (S) Jeppe Bruus (S) Marlene Borst Hansen (RV) Lone Loklindt (RV) Zenia Stampe (RV)

Pernille Vigsø Bagge (SF) Ole Sohn (SF) Jonas Dahl (SF) Pernille Skipper (EL) Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Kim Andersen (V)

Anni Matthiesen (V) nfm. Eva Kjer Hansen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Flemming Damgaard Larsen (V)

Ellen Trane Nørby (V) Eyvind Vesselbo (V) Alex Ahrendtsen (DF) Morten Marinus (DF) Karin Nødgaard (DF)

Pia Kjærsgaard (DF) Mette Bock (LA) Lars Barfoed (KF) Brian Mikkelsen (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 21

Bilagsnr.	Titel
1	Kommenteret høringsnotat og hørings svar, fra kulturministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	ULØ alm. del - svar på spm. 6 om oversendelse af talepapiret fra samrådet 22/10-13 om Sportsefterskolen SINEs muligheder for at oprette en højskoleafdeling, jf. ULØ alm. del - samrådsspm. B, fra kulturministeren
4	ULØ alm. del - foreløbigt svar på spm. 7 om orientering af udvalget om ministerens møde med Sportsefterskolen SINE, fra kulturministeren
5	Spørgsmål og svar m.v. vedrørende folkehøjskoler. (Svar på § 20 spm. 749 fra december 2012 og spørgsmål og svar vedrørende folkehøjskoler stillet på KUU alm. del)
6	KUU alm. del - svar på spm. 7 om hvad der ligger til grund for tolkningen af ministeriets regelsæt i en konkret sag, fra økonomi- og indenrigsministeren
7	KUU alm. del - svar på spm. 8 om sagsforløbet i forbindelse med vurderingen af om Jyderup Højskole kan statsanerkendes, fra kulturministeren
8	KUU alm. del - svar på spm. 9 om hvilken dialog der har været mellem Økonomi- og Indenrigsministeriet og Kulturministeriet i sagen om statsanerkendelse af Jyderup Højskole, fra kulturministeren
9	KUU alm. del - svar på spm. 10 om hvilken rådgivning Jyderup Højskole har modtaget, fra kulturministeren
10	1. udkast til betænkning
11	Ændringsforslag, fra kulturministeren
12	ULØ alm. del - svar på spm. 7 om orientering af udvalget om ministerens møde med Sportsefterskolen SINE, fra kulturministeren
13	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 21

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om tilvejebringelse af et værn mod at ekstreme foreninger begynder at oprette højskoler, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om en højskole kan have lutter ikke-danske statsborgere som kursister uden at bryde loven, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om hvor mange ikke-danske statsborgere efter grundlovens forstand der får helt eller delvist betalt deres ophold på højskolerne, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om indførelse af en overgangs- eller undtagelsesbestemmelse, så det sikres, at højskoler ikke kommer i klemme mellem reglerne i den gældende lov og i den nye lov, til kulturministeren, og ministerens svar og supplerende svar herpå

- 5 MFU spm. om lovforslagets konsekvenser for vilkårene for og udviklingen i landdistrikter og på øerne, til ministeren for by, bolig og landdistrikter og til kulturministeren, og ministrenes svar herpå
- 6 Spm. om at redegøre for synspunkter på de dele af B 6, som vedrører ministerens sagsområde, til kulturministeren, og ministerens svar herpå